

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat på Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad svarar hon varannan vecka på läsarnas frågor kring juridik, avtalsrätt och bostadsköp.

Om framtidsfullmakter

Hej Agneta,

Min mor blir allt äldre och börjar få det svårare att ta hand om sig själv och sin ekonomi. Jag hörde att det är på väg en ny lag som ger personer möjlighet att skriva en fullmakt för framtiden. Kan du berätta hur fullmakten fungerar och hur den ska skrivas?

Vänligen,
Ulrika

Hej,

Tack för din fråga. Under 2000-talet kan allt fler glädjas åt förmånen att leva ett långt, aktivt och meningsfullt liv. I en åldrande befolkning drabbas dock allt fler av demenssjukdomar och andra typer av hälsotillstånd som medför svårigheter att ta hand om sig själv och sin ekonomi. I en sådan situation är det viktigt att det finns någon i ens närhet som kan och har en legal rätt att hjälpa till med olika ekonomiska angelägenheter, såsom fastighetsförsäljning eller med betalning av räkningar.

Den 1 juli 2017 träder lagen (2017:310) om framtidsfullmakter i kraft. Lagen innebär att framtidsfullmakter accepteras i svensk rätt. Framtidsfullmakten utgör ett alternativ till god man och förvaltare. Fullmakten ger den enskilde en trygghet i att han eller hon kommer få nödvändig hjälp med sina ekonomiska och personliga angelägenheter när han eller hon inte längre själv kan fatta egna beslut. En framtidsfullmakt upprättas när den enskilde fortfarande är förmögen att fatta egna beslut. Fullmakten börjar gälla när den enskildes beslutsförmåga brister på grund av varaktig sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller jämförligt och varaktigt tillstånd.

Det bör betonas att för att framtidsfullmakten ska vara giltig måste vissa formkrav vara uppfyllda. Fullmakten ska vara skriftlig och undertecknas av fullmaktsgivaren i två vittens närvaro. I framtidsfullmakten ska fullmaktshavaren, det vill säga den som fullmakten är ställd till, namnges. Det är fullt möjligt att ha fler än en fullmaktshavare. Om det är flera fullmaktshavare bör det anges om de har rätt att företräda fullmaktsgivaren enskilt eller enbart tillsammans. Vidare är det möjligt att ange en ersättare för fullmaktshavaren om denne skulle ha avlidit eller inte har möjlighet att åta sig uppdraget i framtiden när fullmakten behöver tas i bruk.

Vidare ska fullmaktshavarens uppdrag och uppdragets omfattning anges. Ska till exempel fullmaktshavaren ha rätt att företräda fullmaktsgivaren i alla ekonomiska och personliga angelägenheter, eller bara i vissa? En framtidsfullmakt kan omfatta en mängd olika åtgärder. Förvaltningen av ekonomiska angelägenheter innebär att fullmaktshavaren ska se till att inkomster tas om hand och att utgifter betalas i tid. Uppdraget kan avse såväl fast egendom som kontanta medel, aktier och andra tillgångar. Fullmaktshavaren ska tryggt placera ekonomiska tillgångar så att de ger skälig avkastning. Skötseln av fullmaktsgivarens personliga angelägenheter innebär bland annat ett ansvar att se till att fullmaktsgivaren har ett lämpligt boende, hemtjänst eller kontaktperson.

Trots dess flexibilitet ger framtidsfullmakten aldrig fullmaktshavaren rätt att

bestämma i utpräglat personliga frågor.

Fullmaktshavaren får till exempel aldrig ingå äktenskap, bekräfta faderskap eller upprätta testamente åt fullmaktsgivaren. Fullmaktshavaren får inte heller samtycka till eller på andra sätt ta ställning till olika hälso- och sjukvårdsåtgärder för fullmaktsgivarens räkning. En fullmaktshavare kan dock naturligtvis hjälpa fullmaktsgivaren i hans eller hennes kontakter med vården, vilket många äldre ofta är i behov av.

Framtidsfullmakten kan, så länge fullmaktsgivaren är frisk och kan sköta sina egna angelägenheter, alltid återkallas och/eller ändras.

Det är som regel fullmaktshavaren som avgör när fullmakten ska tas i bruk utifrån fullmaktsgivarens hälsotillstånd. Det är dock möjligt att i fullmakten ange att domstol ska pröva om fullmakten ska tas i bruk. När framtidsfullmakten träder i kraft ska fullmaktshavaren dessutom underrätta fullmaktsgivarens make eller sambo och närmaste släktingar.

Som fullmaktshavare bör man välja en person man känner ett stort förtroende för. Uppdraget som fullmaktshavare är ansvarsfyllt och bygger på att fullmaktshavaren efter bästa förmåga tillvaratar fullmaktsgivarens intressen och samråder med honom eller henne i viktiga frågor.

Fullmaktshavaren är skyldig att hålla fullmaktsgivarens tillgångar avskilda från sina egna och löpande redovisa för hur tillgångarna förvaltas och används. En fullmaktshavare som missköter sig, till exempel genom att brista i sin redovisningsplikt, vårdslöst bortse från fullmaktsgivarens intressen eller utnyttjar fullmakten svikligt till skada för fullmaktsgivaren, kan drabbas av skadeståndsskyldighet.

Om man vill vara extra säker på att fullmaktshavaren fullgör sitt uppdrag finns det en möjlighet att utse en särskild granskare i framtidsfullmakten. Det går även att bestämma att den särskilda granskaren ska ha rätt att återkalla framtidsfullmakten vid misstänkt missbruk. För att garantera den särskilda granskarens oberoende och objektivitet bör man välja någon utanför familjen, till exempel en erfaren advokat.

Sammanfattningsvis, för att framtidsfullmakten ska uppfylla lagens formkrav och för att tillse att fullmaktens innebörd blir det som din mor önskar bör ni vid upprättandet av densamma ta hjälp av en advokat inriktad mot ekonomisk familjerätt. Lycka till!

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.

Vinnare

Vi gratulerar Gertrud Ström, Anders Hermansson och Karin Kalubowilage som vinner varsitt signerat exemplar av humorboken "Sedan vi kom med i EU har vädret blivit sämre".

Håll utkik efter fler tävlingar i Bil & Bostad i sommar!

BILDGÅTAN VECKA 23

Rätt svar var Tullkammaren. Carin Sandén visste detta och vinner en Trisslott. Grattis!

Fri försäljningsvärdering

Kontakta mig, jag har mer än 25 års erfarenhet av Umeås bostadsmarknad.

Du når mig direkt på 070-377 13 51.
Ulrica Johansson

Visste ni...
att Mäklaringen har ca 70 kontor i Sverige?

mäklaringen
Skolgatan 49, Umeå. 090-14 93 90. www.maklaringen.se